Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına: Behice BORAN ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Nejat Kocabıyıkoğlu ● Yönetim Yeri: Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 42/3, Maltepe - ANKARA ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/3 A ● Yıllık Abone bedeli: 55 TL. ● Baskıya hazırlayan: ÇIĞ Yayıncılık Ltd. Şti. Tel: 17 97 04 ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri.

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

GÖREV

Sayı: 31
9 Haziran 1978
250 Kuruş

TİP GENEL BAŞKANI

ECEVİT HÜKÜMETİNİN DIŞ POLİTİKA ÇİZGİSİ BUGÜNE DEK GÖSTERDİĞİ TİTREKLİĞİ TERK ETMELİDİR

"HEM ULUSAL ÇIKARLARA, HEM DÜNYA BARIŞI GEREKLERİNE UYGUN OLAN DETANT KONUSUNDA DA TUTARLI BİR ÇİZGİYİ SEBATLA İZLEMEK, ABD'NİN SOĞUK, HATTA SICAK SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞINA KARŞI KOYMAK, DETANTTAN ÖDÜN VERMEMEK GEREKİR. BUNA İLİŞKİN OLARAK, NATO ZİRVESİNDE AFRİKA'DAKİ DURUM, KÜBA İLE SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN KONUMU GÖRÜŞÜLDÜĞÜNDE ECEVİT'İN NE TAVIR ALDIĞINI VE NE SÖYLEDİĞİNİ ÖĞRENMEK MERAKA DEĞERDİR."

(Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın, Ecevit'in Washington ziyareti ve NATO zirve toplantıları konusunda verdiği demecin tam metni 3. sayfada.)

• Başbakan Ecevit'in Amerika'da yaptığı temaslarda ela alınan en önemli konulardan birisi de silah ambargosu ve Türkiye'nin NATO ile ilişkileri oldu.

Türkiye emekçi halkının sorunları emperyalistlerle yapılacak pazarlıklarla çözülemez...

Ecevit Amerika'da umduğunu bulamadı

EKONOMİ

● Ecevit ABD gezisine ekonomik konular açısından hazırlıklı çıktı, IMF'nin dayattığı koşullar kabul edilmiş, devalüasyon yapılmış, diğer şartlar yerine getirilmişti.

● Ecevit NewYork'ta Amerikan kapitalizminin belli başlı yöneticileri ve işadamları ile konuştu. Onlardan Türkiye'ye çekinmeden yatırım yapmalarını istedi. Dünya Bankası ise 110 milyon dolarlık kredi açtı. Tüm bunları Ecevit'in büyük başarısı olarak aktaran günlük basın, asıl yükün kimin sırtına yükleneceğini yazmadı.

AMBARGO

● Günlük basının koparttığı büyük gürültüyü ve kazanılan "büyük zafer" hikayelerini bir yana bırakırsak sonuç yine sıfır oldu.

● Ambargo konusu gündeme geldiğinde, yıllanmış Amerikan generalleri, Türkiye'nin "sovyet tehdidi" karşısında ne vazgeçilmez bir müttefik olduğunu dillerinden düşürmediler, Ecevit'de, Sovyetler ile ilişkilerimiz konularında birbirleriyle çelişen demeçler verdi.

Ayrıntılı haber 3. sayfada

KIBRIS

● Ecevit'in Amerika'daki görüşmeleri sırasında Kıbrıs sorunu gündemin kimsenin pek önem vermediği bir maddesi halindeydi. Ecevit ile Karamanlis arasındaki görüşmede Yunanistan Başbakanı, Kıbrıs sorununun Kıbrıslılarca çözümlenmesinden yana olduğunu söylemişti.

● Kıbrıs Rum toplumu lideri Kipriyanu'nun da Ecevit ile görüşme isteği kabul edilmemişti. Ecevit, Kipriyanu'nun isteğine "dörtlü toplantı" önerisi ile cevap vermişti.

Gülelim mi Ağlayalım mı ?

Ecevit ile Carter'ın yaptıkları görüşmeden sonra bir Amerikalı diplomat, "Yabancı bir konukla yapılan bir görüşme değil, sanki Beyaz Saray'da bir kabine toplantısı gibi geçti buluşma," demiş.

Günlük basın, diplomatın bu sözlerini büyük bir övünç kaynağı olarak aktardı Türkiye'deki okurlara. Oysa biz ABD'nin 58 nci eyaleti olmakla övünülen devirlerin çok geride kaldığını sanıyorduk.

Faşistler iyice azıttı

Ülkücüler katil olduklarını açıkça ilan ediyorlar

● ÜLKÜCÜ KOMANDOLAR İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİNDE POLİSİN GÖZÜ ÖNÜNDE DAĞITTIKLARI BİLDİRİDE, YENİ CİNAYETLER PLANLADIKLARINI AÇIKÇA İLAN EDİYORLAR.

Geçtiğimiz hafta "ülkücü" faşist komandoların İstanbul Teknik Üniversitesinde dağıttıkları ve "aziz milletim" başlıklı bildirinin son bölümünde şu satırlar yer alıyor:

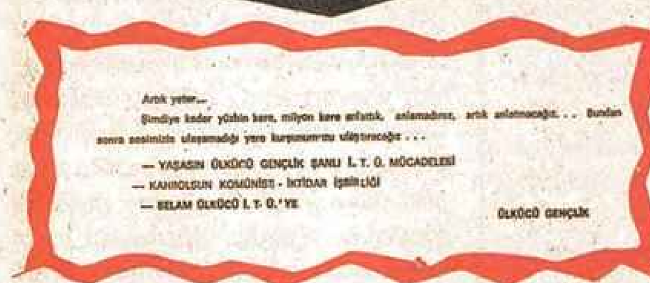
"Artık yeter...

Şimdiye kadar yüzbin kere, milyon kere anlattık, anlamadınız, artık anlatmayacağız... Bundan sonra sesimizin ulaşamadığı yere, kurşunumuzu ulaştıracağız...

Yaşasın Ülkücü Gençlik, Şanlı İTÜ Mücadelesi

....."

İşte belgesi

Artık yeter...
Şimdiye kadar yüzbin kere, milyon kere anlattık, anlamadınız, artık anlatmayacağız... Bundan sonra sesimizin ulaşamadığı yere kurşunumuzu ulaştıracağız...
— YAŞASIN ÜLKÜCÜ GENÇLİK ŞANLI İ. T. Ü. MÜCADELESİ
— KAHROLSUN KOMÜNİST - İKTİDAR İŞBİRLİĞİ
— SELAM ÜLKÜCÜ İ. T. Ü.'YE
ÜLKÜCÜ GENÇLİK

Altında Ülkücü Gençlik imzası bulunan bu yasa dışı bildirinin son satırları, faşist komandoların yaptıklarının ve yapmak istediklerinin yani ilerici, demokrat ve sosyalistlere karşı yöneltmeyi planladıkları yeni cinayetlerin açıkça itirafından başka ne anlama geliyor? Ülkü Ocaklarını kapatmak için "yeterli delil" olmadığını savunan hakimlere bir kez daha soruyoruz? Hâla mı delil yok?

Enstitüler faşist katillere bırakılmayacak

Eğitim Enstitülerinde terör sürüyor

● MC HÜKÜMETLERİ DÖNEMİNDE DANIŞTAY'IN İPTAL ETTİĞİ SINAVLARLA OKULLARA DOLDURULAN ÜLKÜCÜ - FAŞİST KOMANDOLAR EGEMENLİKLERİNİ KORUMAK İÇİN GENİŞ ÖĞRENCİ KİTLESİNE PERVASIZCA SALDIRIYORLAR.

Geçtiğimiz haftalarda uzun bir aradan sonra açılmaya başlayan Eğitim Enstitüleri, yoğun olaylara sahne oldu. MC hükümetleri döneminde Danıştay'ın iptal ettiği sınavlarla okullara doldurulan ülkücü-faşist komandolar, sarsılmaya başlayan egemenliklerini korumak için geniş öğrenci kitlesine birçok yerde pervasızca saldırdılar. Bu saldırılarda, faşist öğretmenler de yer aldı.

Bursa'da, Demirci'de, Gaziantep'te, Kırıkkale'de, Atatürk Eğitim Enstitüsünde ve son olarak da Ortaklar'da komandoların öğrencilere yönelttikleri saldırılarda, birçok genç ağır yaralandı, kimileri yaşamlarını yitirdi. Eğitim enstitülerindeki bu son gelişmeler bir kez daha doğruluyor ki, bugün "anarşi" diye adlandırılan, ama aslında "faşist saldırı ve terör" anlamına gelen "asayişsizliğin" ve cinayetlerin tek sorumlusunun ülkücü faşistler ve onların gizli-açık örgütleridir.

Eğitim enstitülerindeki son olaylar, faşizme ve faşist saldırılara karşı, yaşamın her alanında olduğu gibi, öğrenim kurumlarında da, öğrenci gençliğin en geniş birliğini ve etkin mücadelesini geliştirmenin önemini bir kez daha hatırlatıyor.

TİP il temsilcileri toplandı

Sahip olduğu süreli ve süresiz yayın organları TIP'in gücünün bir göstergesidir.

BURJUVA BASINI TİP'İN GENİŞ KİTLELERE SESLENMESİNİ ENGELLİYEMEZ

Radyosundan, televizyonuna, çok renklisinden maocu "karanlığına", eyyamcısından "ilericisine" kadar her türlü yayın organının bir ağızdan yürüttüğü "Ecevitçilik kampanyasının" doruğa ulaştığı şu günlerde Türkiye İşçi Partisi İl Temsilcileri toplantısı, "Parti Basınını Güçlendirelim" sloganıyla Ankara'da toplandı.

Sahip olduğu süreli ve süresiz yayın organlarının; Türkiye İşçi Partisi'nin gücünün bir göstergesi olduğunun belirtildiği toplantıda, yayınların dağıtım ve satışının geliştirilmesinin, etkili bir haberleşme ağının kurulabilmesinin koşulları tartışıldı.

Bu alanda ortaya çıkabilecek başlıca sorunlar üzerine görüş belirten İl Temsilcileri, güçlü Parti örgütünün, sorunları aşmada başlıca güvence olduğu konusunda görüş birliğine vardılar.

Türkiye İşçi Partisi, geniş işçi ve emekçi kitlelerden aldığı güçle burjuva basının koymağa çalıştığı engelleri paramparça edecektir!

kılçık

»SİNE-İ MİLLET«

Her ne demekse "sine-i millete dönmek te vardır", demiş bizim yeğen Yahya'nın amcası. Sine-i millete döner mi dönmez mi bilinmez ama, bu koltuk hasreti iğne ipliğe döndürür adamı.

ONBEŞ GÜNDE BİR

Ambargonun altından neler çıkacak?

Dünyanın tüm kapitalist ülkelerinde olsun, Türkiye'de olsun, egemen sınıflar perdeyi, perdelemeyi pek severler. Ne zaman sorunlar dayatsa, bastırsa, halkın sorunları gündeme gelse, egemen sınıflar bunları gizleyebilmek için bir perde bulur, çıkarırlar. Bu perde gerçeklerin, sorunların önüne gerilir. Sonra egemen sınıflar, önünde milyonlarca insanın bulunduğu bu perdede, kendi filmlerini oynatırlar. İsterler ki, milyonların gözü, kulağı bu perdede oynayan filmlerde olsun. Perdenin ardındakileri hiç ama hiç göremesinler.

Bugün egemen sınıfların oynattığı iki film var gerçeklerin, temel sorunların önüne gerilen perdede Biri "anarşi", diğeri "ambargo" filmi. Burjuvazi içerde "anarşi"yi; hem içerde hem de dışarıda "ambargo" filmini vizyona sokuyor. İstiyor ki; her iki film, perdenin arkasındaki gerçekleri örtme vesilesi olsun.

"Anarşi" filmi, burjuvazinin yıllardır kullandığı bir silah oldu. Anarşi sanki bir sonuç değil de bir neden; öyle sunuluyor egemen sınıflar, onların sözcüleri ve basın tarafından, Artık neredeyse halkımız bulamadığı besin maddelerinin, başedemediği hayat pahalılığının, değerini bulamayan ürünlerinin; geçim, konut, ulaşım, eğitim sorunlarının nedenini "anarşi"de görecek."Anarşi" tüm bu sorunların nedenlerini örten bir perde olacak.

(Devamı sayfa 4'de)

15—16 Haziran'ın 8. yılı

15-16 HAZİRAN UNUTTURULAMAZ

"Yeni Sendikalar Kanunu, Türkiye İşçi Partisi dışındaki bütün partilerin elbirliğiyle ve süratle Millet Meclisinden çıkmış bulunuyor. Bu gösteriyor ki, hakim sermayedar sınıfların en başta gelen kaygıları, işçileri daha çok sömürmek, kârlarını daha çok artırmaktır. Bu maksatla, işçilerin devrimci sendikalarda örgütlenmeleri imkansız kılınmaktadır. Buna karşı DİSK'i meydana getiren devrimci işçi sendikalarının ve işçilerin giriştikleri protesto ve direnme hareketlerini Türkiye İşçi Partisi olarak tamamiyle destekliyoruz."

(15-16 Haziran İşçi Direnişi ile ilgili olarak, sıkıyönetim ilanı sırasında Türkiye İşçi Partisi'nin yayınladığı bildirilerden.)

Haber, Yorum ve Röportajlar 2. Sayfada

Aylık siyasi gençlik dergisi GENÇ—ÖNCÜ yayına başladı

İLK SAYISI 1 HAZİRAN'DA ÇIKAN DERGİDE, İŞÇİ, KÖYLÜ, ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN SORUNLARININ İNCELENMESİ YANINDA, GENÇLİĞİN İLGİ DUYDUĞU KÜLTÜR, SANAT VE SPOR ALANLARINDA DA DOYURUCU YAZILAR YER ALIYOR. (3. sayfada)

ÇARK

TARİHTEN ALACAĞIMIZ DERS

Dünyanın hiç bir yerinde ve hiç bir zaman, burjuvazi büyük mücadeleler sonucu geriletilmeden, hak ve özgürlükleri geliştirmek mümkün olmamıştır. İşçi sınıfı sadece hak ve özgürlükleri geliştirmek için değil, onları korumak için de büyük mücadeleler vermek zorunda kalmıştır. Örneğin sendikalar, grev ve toplu sözleşmeler yasaları CHP iktidarında ve şimdiki Başbakan Ecevit'in çalışma Bakanı olduğu 1963 yılında çıkarılmıştır. Ama bu yasalar CHP nin ya da şimdiki Başbakan Ecevit'in, işçi sınıfına bir armağanı değildir. Tersine bu yasalarla işçi sınıfı hareketinin önüne türlü engeller çıkarılmıştır. Bu yasalarla sahte üye yazmak, toplu sözleşme çağrısı için diğer sendikalara naylon bildirim yapmak, sendika yöneticilerine diledikleri gibi kongre toplamak ve ömür boyu sendika yöneticisi olmak, sendika kazalarını diledikleri gibi kullanmak, işçilerden habersiz toplu sözleşme yapmak vb. her türlü sahtekarlık için yollar açık tutulmuştur.

İşin bir yanı bu. Diğer yanı, bu nitelikleriyle dahi, bu yasalar işçi sınıfına ileri haklar getirmiştir. Ancak bu haklar bir ihsan değil, işçi sınıfının 100 yıla yaklaşan mücadelsiyle elde edilmiştir. Bu haklar, 1961 Anayasası'ndan sonraki demokratik açılım döneminde, şu veya bu kadar bir zaman sonra vermek zorunda kalacaklardı.

İlgili yasaların çıkarılmasından sonra işçi sınıfı hareketinin hızla geliştiğini boy attığını ve nihayet sarı Türk-İş'in çemberini kırarak DİSK'in kurulduğunu görüyoruz. Bu dönemin yani 1971-72 Mart'ına kadar, sendikal hareketin odaklandığı mevziin "sendika seçme örgürlüğü" olduğunu söyleyebiliriz. Sarı sendikaların sahte üye fişlerine, sözleşme kaçırmalarına karşı, işçilerin fabrika işgallerine başvurarak haklarını korumaya çalıştıkları bir dönem.

1970 yılına doğru işçi sınıfı içinde DİSK büyük bir itibar ve güç sahibidir. Sarı sendika-patron işbirliğinin zincirleri bir çok işyerinde kırılmış ve yeni ekonomik ve sosyal haklar elde edilmiştir. Hızla gelişen DİSK imajı ve örgütlenmesine karşı bu kez burjuvazi yasal olarak önlem almak istedi. O zamanki Demirel iktidarı DİSK'i ortadan kaldıracak bir yasa değişikliğini Meclis'ten geçirdi. Bu değişiklik AP oylarının yanı sıra CHP'nin de oylarıyla geçti. Senato'dan da aynı biçimde geçeceği ve yasalaşacağı anlaşılıyordu. Bu değişikliğe karşı direnen sadece TİP oldu.

İşte 15-16 Haziran olayları böyle başladı. İşçi sınıfı kazanılmış haklarını korumak için meydanlara çıktı. DİSK'li, Türk-İş'li tüm işçiler hemen Türkiye'nin h bir köşesinde direndiler. Yasa Senato'dan da çıktı ama uygulanamadı. TİP Anayasa Mahkemesi'ne itiraz etti ve daha sonra iptal edildi.

15-16 Haziran 1970 olayları işçi sınıfı hareketi içinde büyük bir yer tutacak. Bu olaydan, çıkarılacak birinci ders işçi sınıfımızın demokratik hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek için ne kadar kararlı ve mücadeleci olduğudur. Nitekim daha sonra gelen 12 Mart faşist döneminde dahi bu yasalara ilişemediler. İkinci ders, DİSK'in o dönemdeki sert mücadele koşullarında işçilerden yana açık bir tavır alması onun işçiler tarafından benimsenmesine yetmiştir. O zamandan bu yana DİSK içindeki gelişmeler dikkate alınırsa, DİSK'in aynı inandırıcılıkta olmadığı kolayca görülebilir.. Çünkü o dönemde DİSK'e bu niteliğini kazandıran DİSK yöneticilerinin Türkiye İşçi Partisi üyesi olmalarıydı. Şimdi bunların CHP üyesi ya da sempatizanı olması DİSK'in niteliğini de belirlemektedir. Keskin devrimci demeçler vermek bu niteliği örtmeye yetmiyor. Çünkü DİSK'in eylemi değişmiştir artık. Ve işte işçiler onların sözlerine değil, bu niteliklerine bakarak karar veriyorlar. CHP'li olmak ta bu noktada ortaya çıkıyor.

15-16 Haziran olaylarından alınacak bir üçüncü ders daha var. Aradan 10 yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen bu olay üzerine konan yasağın devam etmesi. Her yıl bu tarihte 'övme' suçundan bir çok dava açılıyor. Yani burjuvazi bu olayın hatırlanmasını istemiyor. Çünkü bu türlü bir kitle eylemi, yüzlerce bildiriden, yüzlerce propaganda nutkundan çok daha güçlü bir bilinç birikimi yaratıyor. Çünkü burjuvazi mahkemesiyle, sıkıyönetimiyle, polisiyle parlamentosuyla işçi sınıfının karşısında çaresiz kalıyor.

15-16 Haziran olaylarına katılan işçilerin büyük çoğunluğu olayların burjuvazi için bu kadar büyük bir önem kazanacağını kestiremezdi. Çağlar açan sınıf hareketlerine katılanlar da, tarihin bu hareketlere verecekleri önemi bimezlerdi. Ancak onlar mücadele hedeflerinin ne olduğunu biliyorlardı. Bu nedenle de bilinçleriyle değil, yöneldikleri mücadele hedeflerinin büyüklüğüyle tarih içinde yer aldılar. Ne var ki sınıf hareketleri kendiliğinden değil, örgütlü mücadelelerle zafer kazanabilir. İşte bu nedenle işçi sınıfının örgütleri, işçi sınıfına doğru mücadele hedefleri gösterebildikleri ve bu niteliklerini koruyabildikleri oranda işçi sınıfı içinde saygınlık kazanırlar, örgütlenebilirler ve sınıf hareketini başarıyla yönetebilirler..

Yavuz ÜNAL

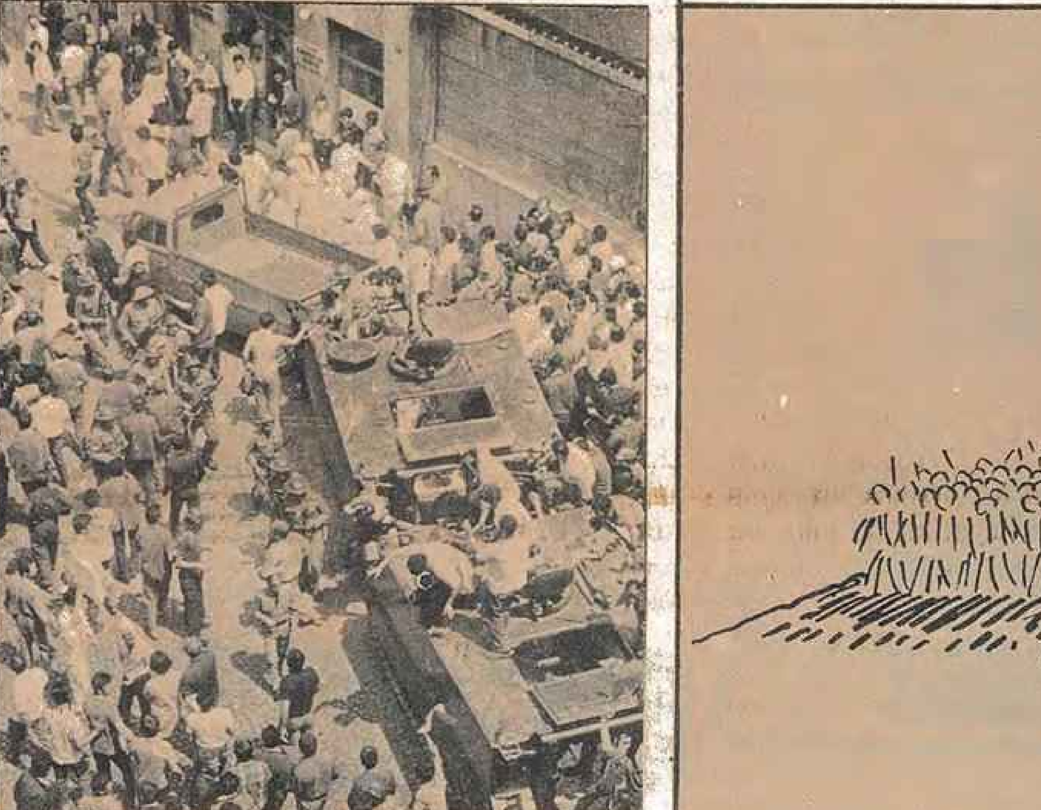
Fotoğraflarla 15–16 Haziran

15-16 Haziran işçi sınıfının gücünü küçümseyen, onun önderliğine inanmayan küçük burjuva sosyalizminin sonunu hızlandırdı. Küçük burjuva sosyalizmini ağır değiştirmeye zorladı.

15-16 Haziran direnişi bir yürüyüş ve miting olmanın çok ötesine geçti, toplumsal ve politik hayatı derinden etkiledi. Büyük açıklıklar sağladı.

15-16 Haziran Türkiye İşçi Partisi hareketine ideolojik ve pratik düzeyde yeni bir güç kazandırdı. Hareket içindeki sağlıklı unsurların etkinlikleri arttı.

15—16 Haziran işçi sınıfı önderliğinin inkar edilmez bir kanıtı olmuştu

SELAM İŞÇİ SINIFINA

● 15-16 Haziran egemen sınıfların politik hareketleri bakımından olduğu kadar, işçi ve emekçilerin politik hareketi bakımından da önemli netleşmeler sağladı.

● 15 Haziranda işçi sınıfının direnme gücü karşısında paniğe kapılan burjuvazi, tarihimizde ilk kez, doğrudan doğruya işçi eylemlerinden ötürü sıkıyönetim ilan etti.

1960-1970 arası, Türkiye burjuvazisinin içinde bulunduğu darboğazın, dışa bağımlı ve çarpık kapitalizmin bunalımlarının arttığı, doruğa yükseldiği yıllar oldu.

Öte yandan, hızla gelişip güçlenen, ekonomik mücadelesinin yanısıra siyasi mücadelesinde de önemli mevziler kazanan işçi sınıfımız, Türkiye İşçi Partisi'nin öncülüğünde giderek daha geniş toplum kesimlerini bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi doğrultusunda etkiliyordu.

Sarı Türk-İş şebekesini günden güne eriterek, işçi sınıfının geniş kesimlerini bağrında toplamaya başlayan o günkü DİSK burjuvazinin korkulu rüyası haline gelmeye başlamıştı.

Bu durum içinde bulunduğu darboğazın, bunalımın yükünü emekçi sınıflara yükletmek isteyen burjuvazi için başlıca engeli oluşturuyordu. Engeli ortadan kaldırmanın ilk adımı olarak, DİSK'i fiilen yoketmeyi amaçlayan burjuvazi 274 ve 275 sayılı yasalarda değişiklik öngören yeni yasa tasarılarını meclislere getirdi.

İşçi sınıfımızın ilerici sendikal hareketi yok etmeyi amaçlayan bu girişime cevabı ise kesin ve net oldu...

15-16 Haziran, üzerinde tekrar tekrar durulması, tekrar tekrar değerlendirilmesi gereken, işçi sınıfı hareketimizin dönüm noktalarından biri.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin sarsılmaz dayanaklarından, gelişen sınıf mücadelesinin aydınlık günlerine büyük katkıları olan, onu sürekli besleyecek ana damarlardan biri 15-16 Haziran.

NE DEDİLER

"274 ve 275 sayılı kanunlarda getirilmek istenen değişiklik tasarısı 11 Haziran 1970 tarihinde Meclis'te görüşülmeye başlandı. Tasarı üzerinde T.B.M.M.'de yapılan tartışmalara bir göz atılması burjuva partilerin tutumu üzerine yeterince fikir verebilecek niteliktedir."

AP GRUBU ADINA HASAN TÜRKAY:
"BU KANUN... SENDİKA ENFLASYONUNA SON VERECEKTİR. TÜRKİYE'DE İŞGAL, TAHRİP GİBİ HAREKETLERİ BENİMSEYEN KİŞİLER VARDIR. BUNLARI TASVİP ETMİYORUZ. BEN VATANSEVER, MİLLİYETÇİ TÜRK İŞÇİSİNE DEVRİMCİ KELİMESİNİ YAKIŞTIRANLARA TEESSÜFLERİMİ SUNARIM."

CHP'DEN HAYRETTİN UYSAL:
'BUGÜN SENDİKALARIMIZ ÖZELLİKLE SENDİKALARIN EN YÜKSEK KURULUŞU OLAN TÜRK-İŞ, DEMOKRASİMİZ İÇİN BÜYÜK GÜVENCE OLAN BİR ÖRGÜT NİTELİĞİ İLE FAALİYETLERİNE DEVAM ETMEKTEDİR. 274-275 SAYILI KANUNDA ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLERİ ŞAHSIM ADINA TASVİP EDİYORUM. BU TASARIYA OLUMLU OY VERECEĞİM."

Hasan Usta — gün mücadele günü

İşçiler 15-16 Haziran'ı anlatıyor

"15—16 Haziran'dan alınacak dersler vardır"

Bayram Özmen "Türk—İş'li işçiler de eyleme katıldı"

O dönemde Arçelik'te çalışıyordum. İki yıllık işçiydim. Sendikalar yasasında yapılacak değişikliğin DİSK'in ortadan kalkması sonucunu doğuracağını biliyorduk. Yasa meclisten geçtiği an eyleme geçileceğini biliyorduk. O zaman Maden-İş Sendikasında tutarlı, kararlı unsurların etkinliği vardı. işçiler onların sosyalist olduklarını biliyorlar, onlara güven ve inanç duyuyorlardı.

Eylem, birkere işçi sınıfının öncülüğünü kesin olarak ortaya koymuştur. Her ne kadar "kendiliğinden" deniyorsa da sosyalistlerin yönlendiriciliği göz ardı edilemeycek derecede açıktır.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da eylemin halk tarfından desteklenmesidir. Bilindiği gibi Türk-İş üyesi işçi arkadaşlarımız da eyleme katılmışlardır.

Bir de, o zaman TİP'in, örneğin Kartal'da dağıttığı bildiriler, kimsenin ne diyeceğini bilmediği bir anda çok önemli bir işlev görmüştür.

Cengiz Aksakal "15—16 Haziran'da Jandarmadaydım"

Kadıköy'de inzibat bölge komutanlığında alarm halinde bekletildik. Tomson ve çift şarjör verildi. Arabalarla götürüldük. Nereye gittiğimizi bilmiyorduk. Kadıköy'de barikat kurduk. Üsküdar'dan gelen işçiler alanı dordurdu. Söğütlüçeşme'de işçilerin vurulduğunu duymuşlar. İşçilerle göğüs göğüse geldik. Albay ateş emri verdi. Babam o zaman Sirger'de temsilciydi. Kardeşim de yanındaydı. Birden kalabalığın arasında onunla karşılaştık. Bana "bu düzenin bizi böyle karşılaştıracağını biliyordum, üzülme", dedi.

Akşam sıkıyönetim ilan edildi. Çok sayıda işçi göz altına alındı. Hepsi çok ağır biçimde dövülmüştü. Üç kadın işçiyi yere yatırıp sırtında tepinmişlerdi. Babamı Selimiyeye mahkemeye ben götürüp getiriyordum.

Sonra babam işten atıldı. Şimdi hala işsiz. Yine de bu gün mücadele azmiyle hepimize örnek oluyor.

Aydın Güney "O zaman 16 günlük işçiydim"

O zaman 16 günlük işçiydim. Şimdi, olayı nasıl hatırlıyorsun, derseniz, hemen aklıma Bayram arkadaşımla birlikte denize düşüşüm gelir. Bu benim önemli bir anım. Çünkü denize düşmesem bile, sudan çıkmış balık misaliydim o sıralarda. Şimdi ise çok farklı, çok şey öğrendim, çok şey gördüm.

Kemal Koyaş "Kilit noktalarda görev başındaydık"

16 Haziran sabahı yürüyüş başlayınca yine Ankara Asvaltına çıktım, yürüyüşe katıldım. Bütün yürüyüş boyunca, işçinin bilinç düzeyini yoklamakla meşgul oluyordum. Herhangi bir işçiye yanaşıyor, niye yürüdüğümüzü soruyordum. Ondan aldığım cevabı değerlendirerek, bir kaç yüz metre daha ileri yada geri giderek gözüme kestirdiğim işçiye soruyor, gene değerlendirme yapıyordum.

2 gün bayonca 100-150 işçiyle konuştum. Hepsinde ortak nokta, sınıfının bilincine varmış, en az kendisi için sınıf olmuştu. Kimisi, sendikal haklarının ellerinden alınmak istendiği için yürüdüğünü kimiside, ayda 1 Kğ. et yiyemediği için patronların çok iyi yaşadıklarını, onların yaşantılarının kendi emeğinin ürünü olduğunu ve bu kinle yürüdüğünü söylüyordu. Ben bir sosyalist ve Türkiye İşçi Partili olarak, buna çok seviniyordum. Daha sonra hastalığım ve yaşlılığım dolayısıyla, yürüyüşten Bostancı'da ayrıldım.

Şimdi, işçi sınıfı haraketi açısından 15-16 Haziran'ın olumlu ve olumsuz yanlarını söylemek istiyorum.

Olumlu yanı: 15-16 Haziran olaylarından evvel, Türkiye sosyalist hareketinde şimdi olduğundan daha yaygın "işçi sınıfı öncülüğünü" reddeden yoğun bir küçük burjuva devrimci akımı vardı. 15-16 Haziran olayları, bunların tabanında büyük etki yaptı. Onların bazı yayın organlarında işçi sınıfının yalnız nicel değil nitel de güç olduğunu kabul etmeye başladılar. Bu kısaca, olumlu yan.

Olumsuz yanı ise, burjuvazi, işi sınıfını dize getirmeyi başaramayacağını anlayınca, bilhassa 15-16 Haziran olaylarından sonra DİSK üst yönetimine yöneldi. DİSK üst yönetimini yumuşatmaya, hatta çeşitli yollarla satın almaya karar verdi, ondan sonra 12 Mart ve sonrasının sendikacılarının hareketine baktığımız zaman, burjuvazinin bunda oldukça başarılı olduğunu görüyoruz

BAŞAK

ORMAN ALANLARI YENİDEN DÜZENLENMELİDİR

Türkiye'de yasalara göre bütün ormanlar devletindir. Hiç kimse ormanları özel mülkiyetine geçiremez. Ormanlar gibi gerçekten kamu mülkiyetinde olması gereken bir sektörün özel mülkiyete bırakılmaması doğru ve yerinde. Uygulamada ve ormanların işletilmesinde, birçok alanda olduğu gibi büyük kapitalistler yasaların koyduğu engelleri aşmanın bir yolunu buluyorlar. Büyük vurgunlar vuruyorlar. Konunun bir yanı bu yolsuz ve yasa dışı uygulamaların önlenmesi.

Orman alanlarının belirlenmesinde de gereksiz ölçüler konulmuş. Ülkemizin birçok bölgesinde gerçekte orman olmayan ve orman haline getirilmesi de mümkün olmayan geniş alanlar orman alanı içine alınmış. Daha çok maki ve çalılıklarla kaplı bu alanların verimli bir şekilde kullanılması sağlanamıyor. Uzmanların yapacakları araştırma ve tesbitlere göre orman alanı içinde kalan fakat gerçekte orman olmayan bu arazilerin tarıma elverişli hale getirilmesi gerekir.

Böylece tarıma açılacak yeni alanlar kesinlikle kamu mülkiyetinde tutulmalı, bir takım vurguncuların eline geçmesine olanak tanınmamalıdır. Büyük devlet işletmeleri olarak değerlendirilecek bu araziler çevrede yaşayan köylerdeki işsizlik sorununu da bir ölçüde de olsa azaltacaktır.

Bu tür bir uygulamaya gidilirken bu alanlar üzerinde ve çevresinde yaşayan yoksul köylüler yerlerinden, yurtlarından edilmemeli, tersine onların yaşam düzeylerini yükseltecek düzenlemeler yapılmalıdır. Ekecek toprağı olmayan, çalışacak bir işe kavuşamayan, bir kucak çalı toplayınca da hapishaneyi boylayan orman köylülerinin sorunlarına bugüne kadar hükümetler bir çözüm getirmedi. Orman köylüsü açlık, korucu ve hapisane arasından dolaşıp duruyor.

Milyonlarca yurttaşına hapisaneden başka çözüm göstermeyen hükümet olur mu?

Gündüz MUTLUAY

Düzce, Samandere Köyü: işçilere baskı uygulanıyor

GÖREV (DÜZCE) — Düzce, Samandere köyü fidanlama işyeri Ağaçlandırma Genel Müdürlüğüne bağlı. Yani devletin işveren olduğu bir işyeri.

'Kalkınmayı köyden başlatmayı' ilke edindiğini defalarca ilan eden CHP Genel Başkanı Ecevit'in başında bulunduğu hükümetin birçoklarına 'şaşkınlık veren' uygulamalarından biri de, işte sözünü ettiğimiz Samandere köyü fidanlama işyerinde yaşandı.

Hangi verilere dayanarak hazırlandığı bilinmeyen bir sözleşme, fidanlama işçilerine zor ve tehdit kullanarak imzalatılmak istendi.

Bu ibret verici (!) belgede yeralan maddelerden birkaçı şöyle:

Madde 5: İklim, mevsim ve hava şartlarının işçinin çalışmasına veya işin devamına elverişli olmaması durumunda, işin geçici tatil devresinde hiçbir ücret ve tazminat ödenmez. İşçiler çalışılmayan bu günler için hiçbir hak iddia edemezler.

Madde 7 İşyeri mevsimlik olduğu için hava muhalefeti ödenek yetersizliği, randıman düşüklüğü gibi hallerde işveren işyerini bildirimsiz kapatır ve işçiye tazminat ödemez.

Madde 10. Takvim yılı içinde fiilen 200 işgünü çalışan işçiye 15 gün ücretli izin verilir.

Madde 12: Haftada aralıksız 6 gün fiilen çalışan işçiye bir gün ücretli izin verilir. Bu bir gün de çalışırsa çift yövmiye ödenir.

Madde 16: Ancak yılda fiili 250 işgününü dolduran işçilere yağmurluk ve çizme gibi malzemenin dışında, lüzumlu gördüklerine pantolonluk veya meşin ceket ile iş elbisesi de verilebilir.

Gelelim paçavrada yeralan bu maddelerin ne anlama geldiğine:

İşçi çalışmak üzere işyerine gitse de, hava yağışı nedeniyle çalışamayınca yövmiyesi ödenmiyor. Ödenek yetersizliği gibi bahaneyle işyeri kapatılacak olursa işçilere hiç bir tazminat ödenmiyor. 15 gün ücretli izin alabilmek için 220, iş elbisesi ve diğer sosyal haklardan yararlanmak için 250 işgünü çalışmak şartı getirilmiştir. Oysa yöre halkı gibi, patron yani işyeri yönetimi de pek iyi bilir ki bu kadar işgününü doldurmanın imkanı yoktur. Çünkü işyeri mevsimliktir ve çalışma süresi ancak 5 aydır. Bu durumda ücretli izin ve iş elbisesi için getirilen koşullar işçilerle alay etmekten öteye bir anlam taşımamaktadır. Ayrıca yağmur yağması nedeniyle, pek çok kez hafta içinde 6 gün çalışmak mümkün olamamaktadır. Böylece yedinci gündeki çift yevmiye de bir hayal olmaktadır.

İşte Samandere Köyü, fidanlama işyerinde durum bu. Ancak bu durum değişecek. Ne baskı, ne tehdit köy emekçilerini yıldıramayacak.

"Söke söke, mücadele ederek hakkımızı alacağız", diyor Samandereliler.

"Bilinçlenen kırsal alan emekçilerinden, Türkiye işçi sınıfına Selam" diyorlar.

Türkiye emekçi halkının sorunları emperyalistlerle yapılacak pazarlıklarla çözülemez...

Ecevit Amerika'ya yaptığı geziden umduğunu bulamadı

AMBARGO

Başbakan Ecevit'in ABD'nde yaptığı temaslarda ele alınan en önemli konulardan birisi de silah ambargosu ve Türkiye ile NATO'nun ilişkileri oldu. Günlük basının Ecevit'in ABD gezisi konusunda kopardığı büyük gürültüyü, Amerika seferinde kazanılan büyük zafer hikayelerini bir yana bırakırsak sonuç sıfıra sıfır elde var sıfır oldu. Carter, bundan böyle ambargonun kaldırılması için "ciddi" bir çalışma yapacağını söyleyip ortak NATO bildirisine Türkiye'nin de imza koymasını sağladı. Yıllanmış Amerikan generalleri Türkiye'nin "Sovyet tehdidi" karşısında ne vazgeçilmez bir müttefik olduğu üzerine demeç üstüne demeç verdiler. NATO'nun Amerikalı beş eski komutanı basına yaptıkları ortak açıklamada, "Şayet Türkiye Batı Blokundan koparsa, Yunanistan kendisini komünist ya da bloksuz ülkelerle kuşatılmış bulacak, Sovyetlerden gelecek askeri ve siyasal baskılara karşı koyamayacaktır." dediler. Aynı ortak açıklamada Türkiye'nin Amerika hesabına Boğazları nasıl koruduğunu, Sovyetler Birliği'ndeki askeri çalışmalar konusunda ne değerli bilgiler sağladığını, Amerikan 6. filosunun çalışmaları için ne denli stratejik bir öneme sahip olduğunu belirttiler. Oysa bütün bunlar Türkiye için yeni bir şey değildi. 1950 yılında Türkiye'de İsmet İnönü hükümeti NATO'ya girmek için başvurmuş bu isteği kabul edilmemişti. Türkiye NATO'ya girene kadar da Amerikalı generaller büyük bir açıksözlülükle Türkiye'nin ABD savunması için ne denli yaşamsal öneme sahip olduğunu belirtmişlerdi. O zamanın Amerikan Genelkurmay Başkanı General Bradley, "ABD'nin savunması geniş bir araziyi kapsamaktadır ve bunun için düşman topraklarını bombardıman etmek üzere, gerektiğinde belki de Anadolu'da üslere gerek olacaktır. Türkiye ile Yunanistan stratejik durumları ve asker potansiyeli açısından NATO'ya girmeleri askeri bir zorunluluktur." demişti. 1951 yılında da New York Herald Tribune gazetesi, "Türkiye neden Atlantik Paktı'na alınmıyor? Amerikan milletinin sırf kendi oğullarının ölmesini istemesi yüzünden mi?" diye yazmıştı. Ecevit'in ABD gezisi sırasında basında çıkan "Türkiye yanlısı" demeçler aslında 28 yıl öncesi ile aynı. Başarıyı Ecevit'in saymak Amerikalılar adına bikaz haksızlık oluyor. Aslında başarı Amerikanın. Mart ayından bu yana gelişmelerbunu kanıtlıyor. Ecevit, Karamanlis ile ilk buluşması sırasında Carter'in müdahalesini sert tepki ile karşılamış, Amerika'ya "Gölge etmeyin başka ihsan istemez." diye haykırmıştı. ABD'nin Türk-Yunan ilişkilerine müdahalesine gösterilen bu sert tepki o günlerde yabancı basında Ecevit'in NATO zirvesine katılmayabileceği söylentilerinin çıkmasına bile yol açmıştı.

Daha sonra Ecevit'in NATO toplantısına katılacağı ama, ambargo yüzünden ortak bildiriyi imzalamayacağı açıklandı. Giderek, Türkiye'nin kararlı tutumu yüzünden NATO zirve toplantısından sonra ortak bildirinin yayımlanmasından vazgeçildiği bile söylendi. Çünkü ortak bildiride NATO ve Pentagon generalleri tarafından yeni bir uzun vadeli savunma planı yer alıyordu. Bu plan tüm NATO üyelerinin "artan Sovyet tehdidi" karşısında silahlanmaya hız vermelerini istiyordu. Ecevit ise, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalımın silahlanma yarışına katılmasını engellediğini savunuyordu. "NATO üyeliğimizin artık ekonomimiz için bir yük olmasına katlanamayız. Türkiye artık NATO'nun silahlı bir sınır muhafızı olarak görülemez." diyordu. NATO'dan çıkmamanın gerekçesini ise kapitalist ve sosyalist bloklar arasındaki yumuşamanın bağlı olduğu hassas dengeyi bozmamak, "detanta" bağlılık olarak açıklıyordu.

Ama Ecevit, NATO toplantısına katıldı. "Artan Sovyet tehdidi karşısında daha çok silahlanmayı" öneren NATO ortak bildirisine de imzayı attı. İşte Amerikalıların başarısı burada. Karşılığında Türkiye'nin elde ettiği, ambargonun kaldırılacağı, yani yoksul Türk ulusunun parası karşılığında Amerikan silah fabrikatörlerinin Türkiye'ye silah satabileceği konusunda Carter'ın verdiği söz oldu. Bunu bir başarı olarak görmek isteyenler görebilirler ama sosyalistler ve gerçek yurtseverler için Ecevit'in geriye attığı bir adımdır bu.

EKONOMİ

Ecevit ABD gezisine ekonomik konular açısından hazırlıklı çıktı. IMF yani Uluslararası Para Fonu tarafından dayatılan koşullar kabul edilmiş, Türkiye büyük oranlı bir devalüasyonu yapmış, diğer şartları yerine getirmişti. Sonra Ecevit, ABD'ye gitmeden hemen önce, % 100 - % 200 gibi "sorumsuzca ücret artışı taleplerinde bulunan işçi sendikalarını" uyaran demecini de patlatmıştı. Demeçte mesajı hiç kuşkusuz Amerikan kapitalistleri alacaklardı. Türkiye Başbakanı Türkiye'de ücret artışlarına da artık dur diyecekti. Oysa Ecevit'in kendisi her gittiği yerde ülkesinde fiyat artışlarının yıllık % 50 oranına ulaştığını söylüyordu. İki yıllık bir toplu sözleşme dönemi içinde işçilerin içinde bulundukları geçinme düzeyine koruyabilmeleri için net ücretlerde en azından % 100'lük bir artış anlamına geliyordu bu.

IMF tarafından dayatılan koşullar arasında ücretlerin dondurulmasının bulunduğu da bilinen bir gerçekti. Bu hava içinde Ecevit New York'ta Amerikan kapitalizminin belli başlı yöneticileri ve işadamları ile konuştu. Onlardan Türkiye'ye yatırım yapmalarını istediği. Dünya Bankası ise 110 milyon dolarlık kredi açtı. Büyük Amerikan bankaları Türkiye'den alacaklarını yedi yıl için ertelediler. Tüm bunları Ecevit'in büyük başarısı olarak aktaran günlük basın asıl yükün kimin sırtına yükleneceğini yazmadı. Bir Amerikalı banker, Milliyet'in Durum yazarı Abdi İpekçi'ye, "Seattle'dan Münih'e kadar uzanan yüzlerce banka, alacakları dolayısıyla Türkiye'nin ekonomisinin düzeltilmesine yardımcı olmak zorundadırlar." demiş. Türkiye'nin ekonomisinin nasıl düzeltileceği ise bu bankalara "yeşil ışık" yakan IMF'nin dayattığı koşullardan anlaşılıyor.

Bir de Uniroyal, Mobil, American Express, Chase Manhattan, Citibank, Bank of America gibi kuruluşların yöneticilerinin katıldığı toplantıda, Ecevit'in başarı sağlayıp, Amerikan kapitalistlerini hoşnut etmesi. Bu toplantıdan sonra gene bir banker şöyle konuşmuş: "Alınan önlemleri bizzat Başbakan'ın ağzından duymak bize güven verdi. Artık Türkiye'de tutarsız olmayan ciddi ve cesur bir yönetimin bulunduğuna daha çok inandık." Eh! Amerikalı kapitalistleri böylesine memnun eden Başbakanımızla ne denli övünsek azdır. Ama bu 'ciddi ve cesur yönetim" bakalım Amerikalı bankeri hoşnut eden önlemleri kimin sırtından alacak?

KIBRIS

Ecevit'in ABD'ndeki görüşmeleri sırasında Kıbrıs sorunu gündemin pek kimsenin önem vermediği bir maddesi halindeydi. Ecevit ile Karamanlis arasındaki görüşmede Yunanistan Başbakanı, Kıbrıs konusunda aktif bir çalışma yapmayacağını belirtmiş, Kıbrıs sorununun Kıbrıslılarca çözümlenmesinden yana olduğunu söylemişti.

Kıbrıs Rum toplumu lideri Spiros Kipriyanu'nun Ecevit ile görüşme isteği ise kabul edilmemişti. Ecevit, Kipriyanu'nun isteğine Karamanlis ve Denktaş'ın da katılacağı dörtlü bir toplantı önerisi ile cevap vermiş, bu kez de Ecevit'in önerisi Kipriyanu tarafından kabul edilmemişti.

Kipriyanu'nun biraz sinirli bir biçimde olsa bile dile getirdiği eleştirilerde gerçek payı olmadığını söylemek haksızlık olur. Rum lideri, Denktaş yönetiminin, Kıbrıs Türk toplumunu temsil yeteneğine sahip olmadığını söylerken 1974 yılından beri herkesin bildiği ama gizlemek istediği bir gerçeği dile getirmiştir.

1974 harekatından sonra kendisini Kıbrıs'ın Türk kesiminin tek hakimi ilan eden ve Adanın kuzey bölümünü babasının çiftliği imişçesine yöneten Denktaş'ın, her iki toplumun barış içinde birlikte yaşadıkları bir Kıbrıs'ı pek özlememesine şaşmamak gerekir. Bu yüzden Denktaş ile yapılacak barış görüşmelerinden ciddi bir sonuç alınmasını beklemenin boş olduğu yolundaki Kipriyanu'nun kuşkuları içinde gerçek payı elbette vardır.

Kıbrıs Türk tarafının ünlü anayasa önerileri konusunda da dile gelen eleştirilerde haklılık payı var. Bu önerilerin Kıbrıs'ta zaman içinde iki toplum arasındaki düşmanlıkları ortadan kaldırıp, iki toplumu bir arada birleştirme amacını güttükleri çok su götürür bir iddia. Öneriler temelde, her iki toplumu ayrı ayrı, siyasal örgütlemek ve ekonomik açıdan da Kıbrıs Rumlarını Yunanistan'a, Kıbrıs Türklerini de Türkiye'ye bağlamak anlamına geliyor. Önerilerin kaynaklandığı iddia ise, Kıbrıs Rum toplumunun, Türk toplumunu sömürdüğü iddiası. Sanki her iki toplumda da sömürenler ve sömürülenler yokmuş gibi. Oysa asıl amaç kimsenin sömürülmediği, askerden ve NATO'nun Doğu Akdeniz'deki kirli oyunlarından arınmış, dostluk, kardeşlik ve işbirliğinin egemen olduğu bir Kıbrıs yaratmak. Halkların birbirlerine düşman olmayacağı gerçeğine kulakları kapatmamak. Ecevit'in ABD gezisinde bu konulara değinilmedi pek. Kıbrıs sorunu Ankara, Atina ve Washington'un istediği gibi NATO çerçevesi içinde çözümlenmek, ya da sürdürülmek istendiği sürece de bu sesler yalnızca sosyalistlerden ve demokratlardan gelecek.

TİP GENEL BAŞKANI

ECEVİT HÜKÜMETİNİN DIŞ POLİTİKA ÇİZGİSİ BUGÜNE DEK GÖSTERDİĞİ TİTREKLİĞİ TERK ETMELİDİR

"Ecevit'in Washington ziyaretinin, yaptığı temas ve görüşmelerin çok olumlu etkisi olduğu hususundaki şamatalı yayınlara rağmen, aslında istediği sonuçları elde edemediği gün gibi aşikârdır. Carter yönetimi Ecevit'e önem verir onu onaylar, gönül alır, bir tutum içinde davranarak, gerçekte bir oyalama ve yatıştırma taktiği kullanmışlardır.

"Bildiride, NATO'nun ambargonun kalkmasından yana kesin tavır aldığı ve Türkiye'nin uzun vadeli NATO Savunma Programı konusunda koymak istediği ihtiraz kaydı belirtilmemiştir; NATO'nun Güney Doğu kanadına ilişkin sorunlar üzerinde durulmamış, Türkiye ile Yunanistan arasında diyaloğun sürdürülmesi ve işbirliği konusunda "iyi dilekler" de bulunmakla yetinilmiştir. Kısacası bu konularda ABD ve diğer NATO üyeleri Ecevit'in Türkiye adına istediklerini yerine getirmemişlerdir. Tersine Türk heyeti başta aldığı konumdan geri çekilmiştir. Türkiye'nin, NATO uzun vadeli savunma programına katılmasına ekonomisinin elvermediği savından vazgeçilmiş, bu katkının ambargonun kalkmasına ve NATO müttefiklerinin yapacakları yardıma göre olacağının belirtilmesiyle yetinilmiştir. Yine ABD'nin istediği olmuş, Türkiye ödün vermiştir. Oysa Türkiye'nin, NATO'nun uzun vadeli savunma programına beş milyar dolar harcıyarak katılmaktan uzak durması doğru bir tutumdur.

"Bu son NATO zirve toplantılarıyla bir kez daha açığa çıkmıştır ki, ABD ve diğer NATO üyeleri için NATO'nun Güney Doğu kanadı, Türk Yunan ilişkileri, Türkiye'ye uygulanan ambargo birinci konu olacağı havası ısrarla yaratıldığı halde, zirve görüşmelerinde ağırlık Afrika'daki durum ve Küba ile Sovyetler Birliği konularına verilmiş, ambargo ve Güney Doğu kanadı konusu arka plana itilmiştir.

"Ecevit hükümetinin dış politika çizgisi bugüne dek gösterdiği titrekliği terk etmelidir. Hem "ambargo kalksa da, kalkmasa da Türkiye'nin NATO içindeki yeri ve politikası değişecek, ulusal savunma kavramı ve stratejisi oluşturulacak ve uygulanacak" demek, hem de ambargonun kalkmasında bu denli ısrar etmek tutarlı ve inandırıcı bir politika değildir. Ecevit ulusal savunma politikasının ulusal çıkarlara göre yeniden gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi konusunda söylediklerini yerine getirmelidir. NATO'dan çıkılmadıkça, ikili anlaşmalar ve üsler ortadan kaldırılmadıkça, yurt savunmasına mühhasır ulusal bir savunma politikası oluşturulması ve uygulanması gerçekten mümkün olmamakla beraber, göreli olarak daha bağımsız bir dış politika doğrultusunda hükümet her ne adım atabilecekse daha fazla vakit geciktirmeden atmalıdır. Oysa bugünkü gidiş, daha bağımsız hareket etme iddialarına rağmen, sonçta, ABD ve NATO ile daha bağımlı, daha bütünleşmiş bir konuma doğru gidiştir. İzlenmekte olan yolun varacağı nokta, askeri,ekonomik ve mali "yardım" adı altındaki bağlarla Türkiye'nin bağımlılık ilişkilerinin daha da artması, Kıbrıs sorununun NATO çerçevesi içinde ABD'nin isteklerine göre düzenlenmesi olacaktır.

"Ayrıca, hem ulusal çıkarlara, hem dünya barışı gereklerine uygun olan detant konusunda da tutarlı bir çizgiyi sebatla izlemek, ABD'nin soğuk, hatta sıcak savaş kışkırtıcılığına karşı koymak, detanttan ödün vermemek gerekir. Buna ilişkin olarak, NATO zirvesinde Afrika'daki durum, Küba ile Sovyetler Birliği'nin konumu görüşüldüğünde Ecevit'in ne tavır aldığını ve ne söylediğini öğrenmek meraka değer dir.

Aylık siyasi gençlik dergisi GENÇ-ÖNCÜ yayına başladı

Aylık siyesi gençlik dergisi olarak yayınına başlayan Genç-Öncü dergisinin ilk sayısı 1 Haziranda çıktı. 1. sayı, ilk bakışta derginin gençliğe yönelik diğer yayın organları arasındaki farklı konumunu ortaya çıkarıyor. Yeni boyutlar, yeni açılımlar getiriyor.

Derginin gençliğin örgütlenmesi ve sosyalist eğitimine verdiği önem dergi sayfalarında ağırlıkla göze çarpıyor. İşçi, köylü, öğrenci gençliğin sorunlarının incelenmesi, çözümler önerilmesinin yanında, gençliğin ilgi duyduğu kültür, sanat ve spor alanlarında da doyurucu yazılar yer alıyor. Derginin diğer bir özelliğide Türkiye gençlik hareketleri tarihinin incelenmesine verilen önem. Bu konuda sapkın akımların çarpıtmaların etkisizleştirilmesi özel bir ağırlık taşıyor.

aylık siyasi gençlik dergisi/sayı 1/haziran 1978
GENÇ ÖNCÜ
yeni bir dönemin eşiğinde

Kısacası Genç-Öncü bugün gençliğe yönelik olarak çıkan yayın organları alanında bir boşluğu dolduracak nitelikte.

GÖREV Genç-Öncü'ye yayın hayatında başarılar diler.

Yasadışı baskılar sürüyor

GÖREV'İN GENİŞ KİTLELERE ULAŞMASI ENGELLENEMEZ

2. MC Döneminde yayına başlayan gazetemiz, o dönemden beri TİP üyeleri ve yandaşlarının çabalarıyla geniş emekçi kitlelere ulaştırılıyor. Geçmiş hükümet döneminde GÖREV'i kitlelere ulaştıran TİP üyeleri faşist saldırıların yanı sıra, birçok kez Emniyet kuvvetlerinin yasadışı engelleme girişmleriyle de karşı karşıya kaldılar.

Yeni hükümet döneminde de saldırı ve yasa dışı baskılar sürüyor. Geçtiğimiz haftalarda, Adana'da bir mahallede Görev gazetesi satan TİP üyelerine, sözde "solcu" geçinen, ama özünde en az "ülkücü"ler kadar faşist olan Maocu'lar saldırdı. Bir arkadaş bıçaklandı.

Yine geçen hafta İstanbul Kadıköy'de Görev gazetesi satan Türkiye İşçi Partililer, polis tarafından yasa dışı bir biçimde gözaltına alındılar. Çeşitli tertiplerle, suçlu düşürülmeye çalışıldılar. Ama, bu tertipler sonuçsuz kaldı. Bu arada Polis, Görev gazetelerine el koydu.

Olayı gören semt halkı, Görev satan TİP üyelerine büyük yakınlık gösterdi. Bir çok bakkal, "Bütün yayınlarınızı verin, biz satarız" dediler. Baskılarla, saldırılarla, Görev'in en geniş kişilere ulaşması engellenemiyor. Gazetemiz gün geçtikçe daha da yayılıyor.

dosttan dosta..

"Canlıların hayatı tabiat konulu olarak gruplandırılmıştır!"

"Halka ve olaylara Tercüman" olduğunu iddia eden, patronların tercümanı Tercüman gazetesinde bir haber: "Güçsüzler derneği kermes düzenledi". Derneğin üyelerini kimlerin oluşturduğunu kestirmek güç değil. Fotoğraftan da belli oluyor. Dernek başkanı bayan, "canlıların hayatı tabiat konulu olarak gruplandırılmıştır", diye buyurmuşlar. Buyrun cenaze namazına. Bu burjuva takımına gerçekten bir tercüman gerek. Yoksa ne dediklerini anlamanın imkanı yok.

Sayın başkan daha sonra, "güçsüzleri yakından takip etmenin, onlara bir nebze maddi ve manevi yardımda bulunmanın, en büyük insanlık zevklerinden biri olduğunu", söylemiş.

Güçsüzleri (!) ne kadar yakından takip ettikleri malum. Bunca polis, bunca telsiz, MİT, kontrgerilla ve ipsiz başka ne işe yarar.

Peki ya şu "insanlık zevki" diye nitelendirdikleri naneye ne demeli. Hem iliğine kadar sömüreceksin, bunun için her türlü baskı ve yıldırmayı mübah göreceksin, sonra da aklın sıra yardım edip zevk alacaksın.

Ya dünyadan haberleri yok bunların, ya da hiç dayak yememişler.

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

GÖREV

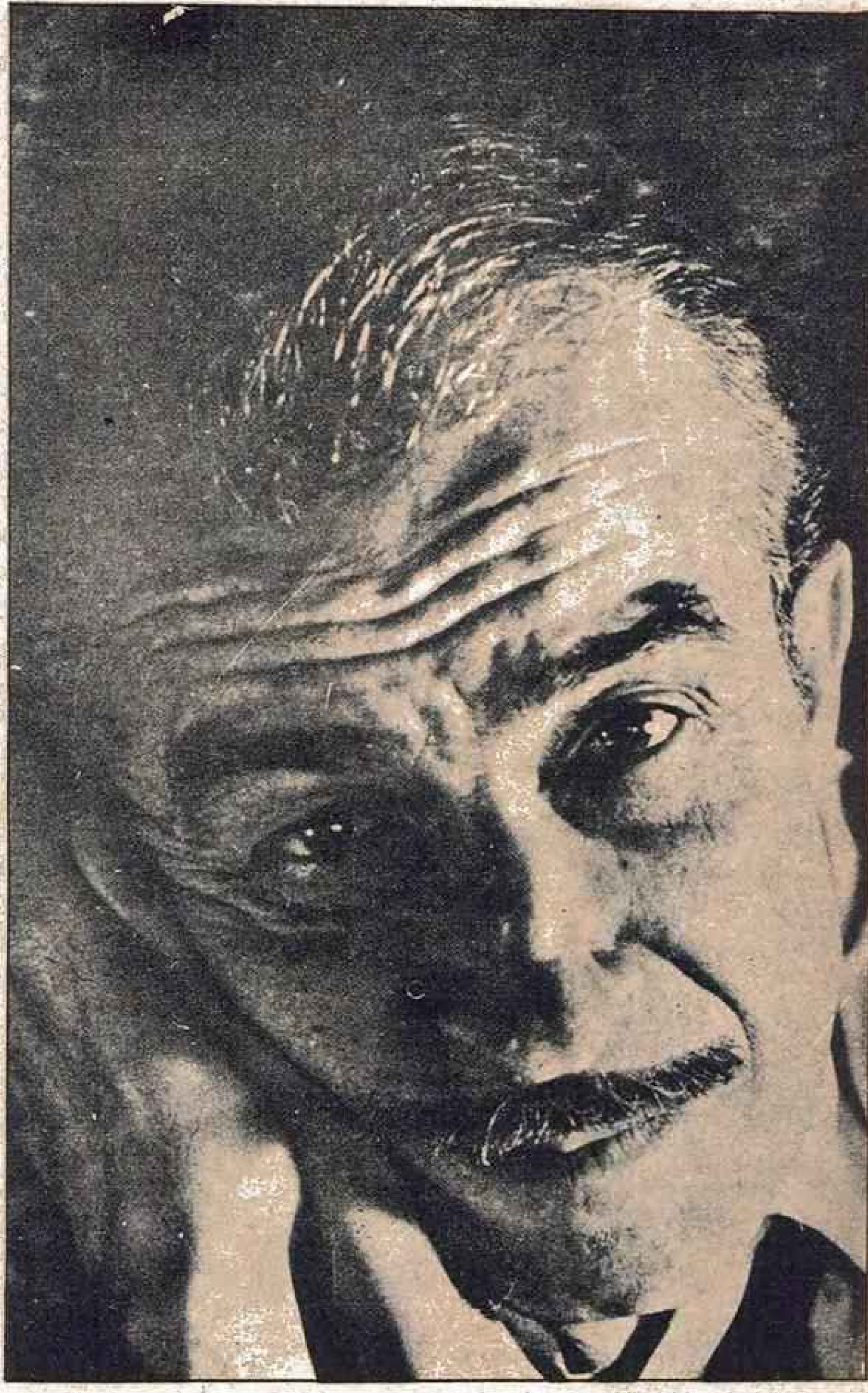
Yaşamak! Bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine, bu hasret bizim

"MESELE ŞU İDİ: ORHAN KEMAL ADI, TAKMA BİR ADDI. BU İSİM, NAZIM HİKMET'LE BURSA HAPİSHANESİNDE KARŞILAŞAN ŞU GENÇ İŞÇİ RAŞİT ÖGÜTÇÜ ADINDAKİ DELİKANLININ TAKMA ADI İDİ. NAZIM HİKMET 1951 SENEŞİNDE MOSKOVA'YA GELDİKTEN SONRA, SOVYET YAZARLARI İLE İLK KARŞILAŞMASINDA, TÜRKİYE'NİN EN İYİ NESİR YAZARI OLARAK ORHAN KEMAL'İN ADINI SÖYLEMİŞTİ.

("Nazım'ın Çilesi" adlı kitaptan)

★

Edebiyatımızın iki büyük ustası NAZIM HİKMET ve ORHAN KEMAL'i ölüm yıldönümlerinde saygıyla anıyoruz

Nazım Hikmet 3 Haziran 1963'de öldü

Tüm yaşamını halkına, insanlığa ve sanata adadı.

Yaşamı amansız bir mücadeledir.

Yeni bir dünya kurmak için savaşanların safında yer aldı.

İşçi sınıfının düşmanlarına karşı mücadele verdi.

Türkçe'nin en güzel şiirlerini yazdı.

Memleket hasreti çekti, açlık, hapislik çekti sevdalandı.

Yılmadan, gerilemeden, dirençle, inançla, umutla yaşadı ve mücadele etti.

Nazım Hikmet sanatı ve mücadelesiyle ölümsüzdür.

BİZ İŞÇİLER, HATIRAN ÖNÜNDE SAYGIYLA EĞİLİRİZ

Orhan Kemal, 1914 de Adana'nın Ceyhan ilçesinde doğdu. Mensucat fabrikasında küçük maaşlı bir katipken, fabrikadaki işçi kızlardan Nuriye ile evlendi. Askerliği sırasında bir ihbara uğradı. Tutuklandı. Kendi deyimiyle , "komünizmin ne olduğunu bilmediği bir sırada, sırf Nazım Hikmet'in kitaplarını okuduğu iddiasıyla" mahkemeye sevkedildi. Beş yıla hüküm giydi. Bursa Cezaevinde üç yıl boyunca Nazım'ın yakın arkadaşı, öğrencisi oldu; onun yönlendirmesiyle hikaye ve roman yazmağa başladı. Tahliye olduktan sonra Adana'ya döndü, sonra da İstanbul'a yerleşti. Yaşamını kalemiyle kazandı. Namusundan. inacından ödün vermeden. Geçim sıkıntıları, kovuşturmalar, mahpusluklar, hastalıklarla geçen bir ömrün sonunda 2 Haziran 1970 de tedavi olmak için gittiği Bulgaristan'da öldü.

Yazdıkları, tanıdığı insanlardır: köylüler, işçiler, eemkçiler, yoksullar, ekmek kavgası verenler. Romanları, hikayeleri, oyunları da yaşamı gibi gösterişsiz, iddiasız, mücadelecidir. Bir işçinin, tabutunun üstüne koyduğu çiçek demetinin üstünde şunlar yazıyordu: "Biz işçiler, hatıran önünde saygıyla eğiliriz."

DÜNYA, DOSTLARIM, DÜŞMANLARIM SEN VE TOPRAK

Fevkalade memnunum dünyaya geldiğime.
Toprağını, aydınlığını, kavgasını ve ekmeğini seviyorum.
Kutrunun ölçüsünü santimine kadar bildiğim halde
ve meçhulüm değilken güneşin yanında oyuncaklığı,
dünya inanılmıyacak kadar büyüktür benim için.
Dünyayı dolaşmak,
görmediğim balıkları, yemişleri ve yıldızları görmek
isterdim.
Halbuki yalnız yazılarda ve resimlerde yaptım
Avrupa yolculuğumu,
bütün ömrümce, mavi pulu Asyada damgalanmış
bir tek mektup almadım.
Ben ve bizim mahalle bakkalı,
ikimiz de kuvvetle meçhulüz Amerikada.
Buna rağmen,
Çinden, İspanyaya, Ümit Burnundan Alaskaya kadar,
her milli bahride, her kilometrede dostum ve düşmanım
var.
Dostlar, ki bir kere bile selâmlaşmadık.
aynı ekmek, aynı hürriyet, aynı hasret için ölebiliriz.
Düşmanlar, ki kanlarına susamışım, kanıma susamışlar.
Benim kuvvetim,
bu büyük dünyada yalnız olmayışımdır.
Dünya ve insanları, yüreğimde sır,
ilmimde muamme değildir.
Büyük kavgada
açık ve endişesiz
girdim safıma.
Ve dışında bu safın
toprakla sen
bana yetmiyorsunuz.
Halbuki sen harikulade güzelsin,
toprak sıcak ve güzeldir.

1939

NAZIM HİKMET

ŞİİRİMİN KÖKÜ YURDUMUN TOPRAKLARINDADIR

✱ NAZIM HİKMET'İN, BULGARİSTAN'DA SEKİZ CİLT OLARAK YAYINLANAN "BÜTÜN ESERLERİ" İÇİN YAZDIĞI ÖNSÖZU, ÖLÜMSÜZ USTAYI BİR DE KENDİ KALEMİYLE TANITIYOR.

Bu kitabın yazarı yüreğini, kafasını, kalemini boydan boya ömrünü halkına vermiş olmakla övünen sıradan bir Türk şairidir. Öteyandan bu şair, adı, coğrafyası, ırkı, milliyeti ne olursa olsun, milli bağımsızlık, sosyal adalet, barış için dövüşen her halkın bu uğurlardaki savaşlarını şiirlerinde övmüştür. Onların zaferlerini öz halkının zaferleri, yenilgilerini öz halkının yenilgileri, sevinçlerini, acılarını öz halkının sevinci, acısı bilmiştir. Bu kitapla bu acılardan, bu sevinçlerden, bu yenilgilerden, bu zaferlerden yankılar da var.

Bu kitap, bir yandan da bir tek insanın başından gelip geçenlerin hikayesidir; sevdalarının, hasretlerinin, yaşayış ve ölüm karşısındaki davranışlarının, korkularının, hastalıklarının, umutlarının, bahtiyarlıklarının, inançlarının hikayesi.

Yine bu kitapta, sayın okuyucularım, kullandığım aleti, gücümün yettiği kadar nasıl yontmağa, söylemek istediğim türküleri en temiz bir sesle söyliyebilsin diye onu nasıl işlemeğe çalıştığımın hesabı da veriliyor.

Şiirimin kökü yurdumun topraklarındadır. Ama dalgalarıyla bütün topraklara, Doğuda, Batıda, Güneyde, Kuzeyde uçsuz bucaksız yayılan bütün topraklara, o topraklar üstünde kurulmuş medeniyetlere, büyük dünyamıza uzanmak istedim. İnsan oğlu, nerde, ne zaman ve hangi dilde olursa olsun, yüreğime ve kafama uygun bir şiir söylemişse, onun söylenişindeki ustalığı incelemeğe, ondan bir şeyler öğrenmeğe çalıştım. Yalnız kendi edebiyatımınkileri değil, Doğu ve Batı edebiyatının bütün ustalarını usta bildim.

NAZIM HİKMET

ONBEŞ GÜNDE BİR

(Baştarafı sayfa 1'de)

Ve sanacak ki "anarşi" bir dursa her sorun hallolacak.

Bir kere Türkiye'de bugün "anarşi" yok. Egemen güçlerin, onların başında gelen büyük tekeci burjuvazinin düzenini korumak, sağlama almak için beslediği faşist odaklar, faşist saldırganlar ve onların yarattığı olaylar var. Eger bir "anarşi"den söz edilecekse; bu sorunların nedeni değil, sorunları gizlemeye yarayan bir perdedir; bir sonuçtur.

Eğer her kim; olaylardan, yitirilen canlardan, kısacası "anarşi"den şikayetci görünüyor da faşist odakların üzerine yürüyemiyorsa, o ya samimiyetsiz ya da kördür. Sen hem saldırganların çöreklendiği sözde örgütlerin faaliyetini serbest bırakacaksın, MC dönemlerinde okullara sokulan faşist beslemeleri Danıştay kararlarına rağmen okulda tutacaksın, Devlet dairelerini faşist saldırganlardan temizlemeyeceksin hem de "anarşi"den şikayet edeceksin; işte bu olmaz.

Ama şu olur: Halkımız, sömürü düzeninin çirkeflerine, bunun nedenlerini, hayat pahalılığının kaynaklarını, faşist saldırıların nedenini ve merkezini unutup; bütün bunların sonucu değil nedeni olan "anarşi" filmi ile avutulur. İşte burjuvazi bu perdeyi bunun için germektedir. Gerçekleri göremesin; gözünü ve kulağını bu perdedeki filme versin diye.

Egemen sınıfların son zamanlarda pek meraklı biçimede kullandığı bir diğer perde ve film de "ambargo". Sanki Türkiye'de herşeyin düzelmesi ambargonun kalkmasına bağlı. Ambargo bir kalksa Türkiye güllük gülistanlık olacak. Hayat pahalılığı, filtreli sigara darlığı ortadan kalkacak, işsizlere iş bulunacak. Bir zamanlar yine böyle yapmışlardı. NATO'ya girince, ABD ile işleri pişirince herşeyin düzeleceğini söylemişlerdi; hatta "Türkiye'ninküçük Amerika olacağını" vadetmişledi.

Önce "ambargo"nun bu beylik işlevine dikkat etmek gerekiyor. Aynı "anarşi" gibi, aynı NATO gibi, "ambargo"da gerçeklerin önüne gerilen perde ve bu perdede oynatılan film oluyor. Bir zamanların "girilmesi gereken" NATO'su, "durması gereken" anarşisi gibi bir de "kalkması gereken" ambargo imajı ortaya çıkıyor. Sanki bebeklerin ağzına verilen emzikler gibi.

Ancak, ambargo filminin faydalarını yalnızca bundan ibaret görmemek gerekiyor. Ambargonun bundan da ötede işlevleri, faydaları var egemen sınıflar için. Örneğin Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın da belirttiği gibi "ambargonun kalkması umudu" adına yaratılan fırtınada, emperyalizme verilen ödünler, yabancı sermaye ile pekiştirilen ilişkiler, dünya sosyalist sistemine karşı estirilen düşmanlık havasına katılınması gibi önemli unsurlar göz ardı edilmek istenmiştir. Bugün tartışmaların odak noktası olarak bu yeni ödünlerin atılan geri adımların, uluslararası finans örgütlerine yapılan yeni başvuruların değil "Ecevit'in yarattığı imaj"ın ve "ambargonun kalkması umudu"nun ortaya atılması hep bu perdeleme, demek gerçekleri gizleme amacına yöneliktir.

Her filmin bir sonu vardır. Egemen sınıflar, halkı oyalamak için, biten filmin yerine yenisini oynatmaya başlarlar. Şimdi kimbilir ilersi için ne gibi yeni filmler hazırlıyorlardır. Ama şunu unutmasınlar; onlar oynatacakları filmleri düşünedursun, Türkiye İşçi Partisi perdeyi yırtıyor öteden beri. Gün gelecek, o perde ortadan kalkacak, ardındaki gerçekler öylesine net biçimde ortaya çıkacak ki, burjuvazinin filmleri bu netlik karşısında silik, belirsiz şekiller olarak kalacak.

Gerçekler görülecek; gerçekler görüldükçe gerçeklerin gerektirdikleri yaşama geçirilecek.

Orhan KEMAL'den bir hikaye — GREV

Desenler: Nezih DANYAL

Fabrika sahibinin oğlu gine ağız dolusu esnedikten sonra, yaşaran gözlerini tombul ellerinin tüylü sırtıyle sildi. Hava adamakıllı sıcaktı, terliyordu. Tiril tiril sadakor ceketini çıkarıp yanıbaşındaki iskemleye bıraktı. Sonra, önündeki masanın üzerine çaprazlama koyduğu ellerine başını dayadı, uykuya tam geçecekti lokanta kapısı hızla açıldı, Dokumane şefi içeri girdi:

— Ahmet bey —dedi—, koşun! Dokumacılar grev yaptı ağa sizi bekliyor!

Kara kuru bir Arabuşağıydı.

Fabrika sahibinin oğlu, ondan beklenilmeyen bir çeviklikle sıçradı, sadakor ceketini aldı. Dokumane şefiyle lokantadan çıktılar.

Hiç bir zaman düzelmeyen bir mide bozukluğundan şikayetçi ağa (fabrika sahibi) ağır tül perdelerin serin bir nemlilik verdiği odasında, köşeleme gidip geliyor, huysuzlanıyordu. İçeri giren oğluna,

— İş dayresine, emniyete, cendermeye telefon et çabuk! —dedi.

— Ne var? Noluyor?

— Ne mi var? Ne mi oluyor? Ben mi senden soracağım, sen mi benden?

— Benim bildiğim, mesainin sekiz saate inmesini, fakat on iki saatte kazandıkları parayı vermemizi istiyorlardı.

— Her neyse.. evvela telefon et, sonra git, gör. İcap ederse atelyeyi bağla, koğ gitsinler! Amele mamele. Aç itleri başımıza çıkardılar bire herif.. Hökümet hökümet değil ki.. Sallandırıver bir ikisini...

Fabrika sahibinin oğlu odadan fırladı. İplik ambarlarını bir hamlede geçti. Dokumaneye koşarak girdi. Üç yüz dokuma tezgahının müthiş bir şakırtıyla çalıştığı atelyenin havasında pamuk tozları uçuşuyordu.

Kapıda durdu. içeriyi hırslı hırslı gözden geçirdi. Yanıbaşında dikilen dokuma ustasına,

— Hani? Grev yaptılar diyordun? —dedi. Herkes tezgahının başında!

— Tezgahlarının başındalar ama, iy görmüyorlar. Masra tükeniyor dolusunu koymuyorlar, bez top oluyor kesmiyorlar, iplik kopuyor bağlayıp çekmiyorlar.

— Kapalı grev yani? Kim elebaşıları?

— Sarı Memet. O yok mu o...

— Çağır şunu bana!

Dokumane şefi düdüğünü kuvvetle öttürdü. Bütün başlar kapıya çevrildi. İki muavin koşarak geldiler:

— Sarı Memet'i çağırın bana!

Az sonra, zayıf kolları dirseklerine kadar çemirli, duru beyaz yüzlü, tepe saçları dökük, gaga burunlu bir dokuma işçisi dokuma ustasının yanına geldi. Üstü, başı, kaşları toz içindeydi.

— Buyur! —dedi.

Fabrika sahibinin oğlunu işaret eden şef,

— Küçük ağa seninle konuşmak istiyor —dedi.

Sarı Memet küçük ağaya baktı, bakıştılar.

— Sarı Memet sen misin?

— Benim!

— Bu ameleye sen mi önayak oluyorsun?

— Ne gibi?

— Tezgah başında dikiliyor, iş yapmıyorlarmış. Böyle hareket etmelerini sen tavsiye ediyormuşsun.

— Ne münasebet? Onu sana söyleyen halt etmiş!

— Ne biçim konuşmak bu? Bir amirin, bir büyüğün önünde böyle mi konuşulur?

— Büyüğün önünde böyle konuşulmaz, biliyorum.

— Konuşuyorsun işte!

— Konuşmuyorum, terbiyemi bilirim ben!

— Konuşuyorsun işte be!

— Ben senin önünde konuşuyorum!

— Ben senin büyüğün değil miyim? Ekmek veriyorum sana!

— Sen? Bana ekmek veriyorsun ha? Sen kimsin de bana ekmek vereceksin? Çalışıyorum ben, alnımın teriyle kazanıyorum onu.. Bana ekmek veriyormuş... Ben çalışmayım da sen bana ekmek ver.. Ulan siz değil ekmek, günahınızı bile vermezsiniz bedavadan!

